

Народен ПОДЕМ

Шумен
23 май
1949 год

Брой 35
Год. II
Цена 6 лв.

Орган на Окол. комитет на ОФ и Градския народен съвет

Ангел Виденов, полит. секретар на ОФ — Шумен

Да закрепим завоюваната победа на 15 май като укрепим и масовизираме организациите на Отечествения фронт

Трудящите се в Шумен и околията завоюваха блестяща победа в изборите за народни съвети и съдебни заседатели на 15 май т. г. — те гласуваха в своето огромно болшинство за Отечествения фронт. Голяма част безпартийни и в миналото опозиционно настроени трудящи се, сега се включиха на активна работа за победата на Отечествения фронт. Основните вражески гнезда в града и околията са разбити. Там където организациите на БКП и на Отечествения фронт работиха добре, опозиционните главатарии се оказаха изолирани, те останаха да се броят на пръсти. Селата Дибич, Овчарово, Вехтово, П. Волон, Върбак, Длъжко, Д. Войников, и др. които в миналите избори дадоха един внушителен процент за опозицията, сега дадоха между 70—100 на сто за Отечествения фронт. И в повечето други села процента на гласувалите за Отечествения фронт се увеличи.

Градът Шумен, който в миналите избори даде 60 на сто за Отечествения фронт, сега даде над 90 на сто за Отечествения фронт. Сега предстои тези безпартийни трудящи се и онези които бяха опозиционно настроени, а сега се включиха активно в изборната кампания за победата на Отечествения фронт, да бъдат привлечени и понататък на активна работа за великото дело на Отечествения фронт, за изграждане на икономическите и културни основи на социализма. Те трябва да бъдат поканени и приети в организациите на Отечествения фронт. Поддържането на каквото и да е вражеско отношение към тези хора по нататък, би означавало да се налива вода в воденицата на враговете на народа. Организациите на Отечествения фронт обаче, трябва да продължат усилията си за откъсване на малцината трудящи се все още влачещи се зад реакционните главатарии и особено в селата Смядово, Кълново, Мараш, Д-р Стамболски до окончателното изолиране на тези главатарии от трудящите се от тези и други села. Тези главатарии трябва да се вземат на прицел от нашите организации, да бъдат разобличени като врагове и поставени на онова място което заслужават; в никой случай не бива да им се дава каквото и да е обществен кредит, каквито случаи имаше до сега. Но за това грубото подценяване на Отечествения фронт като боеви съюз из трудящите се, което отдавна беше отбелязано особено в тези села, трябва да престане да съществува.

Организациите на БКП в тия села трябва да осъществят на дело сътрудничеството с организациите на БЗНС и широките безпартийни маси и да укрепят организациите на Отечествения фронт. Ако те не разберат необходимостта от осъществяване на това то и за напред реакционните главатарии хитро лавиращи до сега в своята престъпна дейност, ще развяват своя байряк.

Ние считаме че нашите другари както в тези, така и в други села са разбрали това. Предстои те на дело да извършат този прелом в своята работа.

Напред с нови сили за укрепването и масовизирането на организациите на Отечествения фронт!

Да закрепим завоюваната победа на 15 май и продължим нашата работа до окончателното сплотяване на всички трудящи се под знамето на Отечествения фронт!

На позорния стълб главатарите на реакцията в селата Смядово, Мараш, Д-р Стамболски и Кълново!

КАК РАБОТИ ТКЗС В СЕЛО МАДАРА

Когато се заговори за образуването на трудово-кооперативни земеделски стопанства след Девети септември, едни от първите, които се отзоваха на апела на правителството бяха няколко добри и съзнателни комунисти от село Мадара. Акцията за записването в ТКЗС в селото беше подета от тях в началото на 1945 г. и за един кратък срок се записали около 160 земеделски стопани с 4,500 дек. обработваема земя.

Сега в стопанството участват 201 стопани с 6,150 дек. земя, 716 броя овце и др. В момента 50% от стопаните са в ТКЗС и 40% от земята на селото. — До две години — пояс-

нява председателя на стопанството др. Никола Богоев — ще дойдат и останалите при нас! Желанието на частните стопани да дойдат при нас е голямо, но ние се възпираме да ги приемаме. Трябва да по-заякнем, че тогава. Ще приемаме нови членове наесен. През миналата година ни напустаха 35 души, но през есента същата година се върнаха. Няма какво, приехме ги! Наши хора са си! — допълва усмихнато той.

Отношението на кооператорите към частниците е по-вече от добро. Стопанството е спечелило голям авторитет пред тях. Почти винаги кооператорите са се отзовавали на

нуждите им, като са им услужвали с земеделски инвентар, части и др.

— Защо да ги настрояваме срещу нас! — се обажда един от кооператорите. — Утре те са при нас!

В стопанството има много добра организация на производството. Всички кооператори са разделени на три бригади с бригадир-всяка бригада от по пет звена. Бригадите са прикрепени към големи блокове земя, с належащия се земеделски инвентар и добитък. Много добре се справят с работата си бригадирите др. Марко Андонов и Никола Катеров, а за пример, като добър кооператор може да послужи др. Рангел Стоянов.

Към всички бригади в стопанството са изградени младежки звена, които развиват много добра производствена, организационна и просветна дейност. Обявено е съревнование между всички звена за най-висок добив от декар, за доброкачествена работа, за навременно извършване на работата и др.

— През обедната си почивка — разказва др. Иван Григоров, председател на младежкото дружество в стопанството — четем и разглеждаме по важни статии от вестниците „Народна младеж“, „Млад кооператор“ и книгата „Някъде в Сибир“.

На младежите са раздадени участъци земя, която самостоятелно обработват с придадения им добитък и инвентар. Младежите са провели трудов ден, средствата, от които са за набавяне на книги за библиотека.

Младежките звена спомагат много за превъзпитаване на младежите в колективен дух на работа, като съзнателни и дисциплинирани кооператори и строители на социализма. Особено добре се проявява Следва на 2 стр.

Съобщение

НА ОКОЛИЙСКАТА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Съгласно закона за избиране на околийски, градски и селски народни съветници и съдебни заседатели, Околийската избирателна комисия намира за необходимо да съобщи на избирателите, че всички изборни книжка във връзка с провеждането на изборите на 15 май т. г. изстигнаха в определеното време, съответно опаковани, пронумеровани и прошнуровани. Околийската избирателна комисия констатира, че изборите са се произвели в съвсем спокойна обстановка и почти навсякъде придружени от празненства, веселие и хора. Не е отбелязан в цялата околия, както и в града никакъв инцидент или каквото и да е нарушение на реда. Гласоподавателите са имали абсолютната възможност за свободно проявяване на волята си към избора, което се вижда от резултатите.

Околийската избирателна комисия е прегледала правилността на избора и тези дни ще излезе с нарочно съобщение за провеждането на народните съветници за Окол. народен съвет, Градския народен съвет, местните народни съвети и на съдебните заседатели. Председ.: Й. Йорданов

Празникът на физкултурата 1949 година

Ежегодното величествено отпразнуване на празника на физкултурата влезе в живота на нашия народ като голямо и очаквано с радост събитие. С гордост трябва да се отбележи, че такъв празник за сега се провежда само в СССР и у нас. За такъв празник народите от „западните демокрации“ могат само да мечтаят. Империалистическите страни — с вълчите закони които господствуват у тях — лишават трудещите се от право на истински щастлив и радостен живот.

У нас, само благодарение на това, че народът взе властта в своите ръце и е господар на собствената си държава, физическата култура и спортът все повече и повече проникват в сред трудещите се и младежта. Отечественият фронт, нешето народно правителство и лично др. Г. Димитров не щадят нито сили, нито средства, за да създадат всички необходими условия за всестраниното развитие на младото поколение — за да израстнат нашите юноши и девойки като здрави, бодри и преданни патриоти, високо културни и съзнателни строители на социализма в страната ни.

Въпросът за физическата култура и спорта е въпрос общонароден. Ето защо и Празникът на физкултурата е дело на цялата младеж, на целия народ, на всички трудещи се

от града и селото. Тази година Празникът ще се проведе в селата на 22 май, в околийските центрове на 29 май, а в София — на 26 юни.

За трети път предстои българският народ и неговата младеж да демонстрират готовността си да изпълнят своя патриотичен дълг както в полето на труда, така и за отбраната на своята Родина. В масовите упражнения, състезания и манифестации на Празника ще вземат участие стотици хиляди младежи и девойки от цялата страна. Стотици хиляди граждани ще наблюдават игрите и манифестациите, ще видят постиженията на нашето физкультурно движение, плод на нашите усилия, постоянството и подготовката.

Празникът на физкултурата не е самоцел. Ценното в неговото провеждане е раздвижването сред физкультурниците, което ще донесе организационно затагане и подобряване на спортно-техническите постижения. Празникът на физкултурата ясно очертава нашите основни задачи: опазване на националната ни независимост, популяризиране на физическата култура, създаване движение за надхвърляне миналогодишните постижения по основните спортни дисциплини, активно, включване в изпълнението

на петгодишния народостопански план и вземане сериозни мерки за спортно строителство.

В нашия град Празникът на физкултурата ще се проведе на 29 т. м. Ще вземат участие септемврийтета, учащи се, работници от физкультурните дружества, трудоваци и войници. В навечерието на Празника ще се изнесе богата естрадна продукция, а на самия ден ще се проведе физкультурен парад и манифестация. Предвиждат се разнообразни следобедни физкултурни игри. Централен номер тук ще бъде изпълнението на масовото упражнение „Масова спортна гимнастика“, което ще бъде изпълнено от сборната група Русе—Шумен с 600 участници в специални костюми.

Шуменска околия излезе първенец по провеждане Празника на физкултурата през 1947 г. в бившата Варненска област. През 1948 г. ние станаме републикански първенци по подготовката и провеждането на Празника. В 1949 г., първата година от първата социалистическа петилетка, ние трябва също достойно да се представим.

Чрез бляскавото провеждане всенародния Празник на физкултурата, към още по-висок разцвет на физическата култура и спорта в Н. Р. България.

Ст. Попов

Резултатите от изборите в околията

	СЕЛО	Избира- тели	Гласу- вали	Гласували за ОНС—%	Гласували за МНС—%
1	Царев брод	1185	1159	793-68.4	793-68.4
2	Макжк	740	723	588-81.3	586-81
3	„Васил Коларов“	538	538	530-98.5	532-98.9
4	Върбак	1110	1079	788-73	775-70
5	Дивдядово	2140	2009	1858-92.5	1857-92.5
6	Мараш	685	654	380-58.1	380-58.1
7	Белокопитово	285	270	262-97	247-91.3
8	П. Волон	500	476	391-82.1	395-83
9	Струино	548	487	388-83	379-82
10	Длъжко	454	454	454-100	454-100
11	Черноглавци	376	371	329-88.7	313-84.4
12	Браничево	1140	1067	833-78.1	820-76.8
13	Пристое	806	773	555-75.07	556-75.07
14	Загориче	570	570	550-96.5	548-96.1
15	Средковец	421	421	410-97.4	406-96.4
16	Гусла	365	354	346-97.8	346-97.8
17	Каменяк	1018	1003	860-85.7	858-85.5
18	Янково	1588	1545	1323-85.6	1289-83.4
19	Бял бряг	696	687	489-70.3	488-70.1
20	Ново Янково	373	370	310-83.8	312-84.3
21	Черни Връх	308	307	264-86.0	264-86
22	Желъд	242	242	238-98.3	238-98.3
23	Д-р Стамболски	890	821	512-62.4	512-62.4
24	Червена Скала	902	901	898-99.7	898-99.7
25	Калино	383	380	348-91.6	343-93.3
26	Калайджийско	474	458	369-80.6	366-80
27	Градище	1014	987	937-94.9	922-93.4
28	Дибич	930	867	775-89.4	758-87.4
29	Р. Димитриево	443	411	245-60	245-60
30	Ил. Р. Блъсково	511	511	393-77	393-77
31	В. Друмев	546	531	514-97	514-97
32	Благово	165	163	127-77.3	127-77.7
33	Веселиново	1473	1444	1123-78.5	1118-77.5
34	Александрово	397	394	241-65.7	240-65.5
35	Р и ш	1404	1226	903-73.4	883-72.2
36	Злоучен	2465	2406	2365-98.3	2337-97.1
37	Ветрище	342	340	327-96.2	326-96
38	Кълново	673	530	359-67.7	350-66
39	Изгрев	801	795	790-99.4	786-99
40	Буйновица	394	385	369-96	340-88.3
41	Св. Наум	537	536	520-97	524-97.7
42	Св. Климент	681	681	613-90	577-87.7
43	Св. Горазд	487	487	487-100	487-100
44	Мадара	1062	1025	818-80	802-78.2
45	Мътница	331	331	200-60.4	196-60
46	Венец	920	920	895-97.3	895-97.3
47	Борци	808	779	736-97	730-96.3
48	Габрица	646	581	560-96.4	543-93.5
49	Осеновец	600	600	561-93.5	563-93.8
50	Овчарово	593	582	381-65.4	374-64.2
51	Вехтово	779	765	543-71	549-71.0
52	Кост. Река	258	258	231-90	231-90
53	Салманово	1228	1156	1092-94.5	1068-92.4
54	Кюлевча	1531	1369	1279-92.6	1266-92.3
55	Смядово	4269	3836	2562-66.8	2582-67
56	Хитрино	460	378	311-82.3	311-82.3
57	Близнаци	652	629	541-85.5	535-85
58	Д. Войников	536	487	453-93	453-93
59	Сливак	522	486	479-98.6	479-98.6
60	Хасово	348	347	343-98.8	343-98.8
61	Тимарево	699	655	647-98.8	642-98
62	Развигорово	537	521	447-85.8	454-87.1
63	Трем	659	655	648-99	650-99
64	Байково	332	323	305-94.7	307-95
65	В. Поляна	507	476	457-96	457-96
66	Единаковци	417	416	409-98.3	408-98.3
67	Звегор	399	398	392-98.5	392-98.5
68	Студеница	482	467	465-99.6	465-99.6
69	Тевсел	419	419	416-99.3	416-99.3
70	Новосел	1150	1060	785-74.1	771-72.7
71	Черенча	917	791	503-63.6	495-62.6
72	Средня	1012	871	697-80	689-79.1
73	Ясенково	1191	1191	1168-98.1	1163-98
74	Кривица	799	610	566-92.8	553-90.6
75	Голяма вода	385	376	304-81	281-74.7
76	К. Петково	697	663	630-95	632-95
77	Боян Дживгарци	572	557	406-73	382-68.6
78	Деница	309	274	256-93.3	256-93.3
79	Дренци	285	285	283-99.2	283-99.2
80	Черна	739	692	670-96.8	671-96.8
81	Страхилица	245	243	194-80	190-79.8
ОБЩО за околията без града		58414	57285	48787-85.14	48359-84.4

ЗАБЕЛЕЖКА: Броя на гласувалите за съдебни заседатели е равен на тоя за местни народни съвети.

Застраховката срещу градушка в Шуменска околия

Държавата, в стремежа си да даде закрила на деконощния земеделски труд, както и да гарантира спокойствие на земеделските стопани, е създала застраховка срещу градушка, която вече години наред е изплатила на българския трудов народ обезщетения, възлизащи общо на сума 3 милиарда и половина лева.

Само през миналата година Държавният застрахователен институт за убити от градушка култури е изплатил сума 1'650,000,000 лв., а е събрал само 530,000,000 лв. премии—вноски. Всеки може да си представи каква благотворна роля са изиграли тези милиони лева, дадени в ръцете на онези стопани, които от сутрин до вечер са работили по своите ниви и са имали нещастieto да бъдат засегнати от стихията градушка.

В Шуменска околия през миналата година 22,320 стопанства са пристъпили към задължително и доброволно застраховане. На пострадалиите от градушка 496 стопани и

ТКЗС е изплатено обезщетение, възлизащо на сума 1,514,724 лева.

Стопаните от Шуменска околия трябва да знаят, че по застраховката срещу градушка тяхната околия е получила от ДЗИ обезщетение за пострадали култури сума 1,514,724 лева. Посочените цифри говорят ясно за голямото социално значение на застраховката и за помощта, която дава организираното взаимоподпомагане.

Голямата закрила, която дава застраховката срещу градушка проличава най-добре от следния пример: На ТКЗС в с. Оряховица—Плевенско, през 1948 г. бе изплатено обезщетение за убити от градушка култури 5,063,000 лв. срещу внесените от него премии 150,000 лв. а на Кнежа—обезщетение 47,559,215 лева срещу застрахователни вноски 1,552,076 лева.

От току-що изнесеното проличава дълбокият смисъл на застраховката срещу градушка и грижите на държавата за нашето стопанство.

След като се знае, няма ефикасно средство срещу градушка, всеки земеделец стопанин от Шуменска околия, на когото е сключена задължителната застраховка за засетите площи, трябва да пристъпи към доброволно застраховане на културите неподлежащи на задължително застраховане и застрахова допълнителен доход на задължително застраховаемите култури, което ще им гарантира пълна застрахователна защита.

Трябва да се знае, че в Шуменска околия към доброволна застраховка са прибягнали само 1,320 стопанства, което предствлява един крайно малък процент в сравнение със стопанствата застраховали по задължителната застраховка.

Днешното време на плановост и изграждане на социализма в нашата Република задължава всеки земеделски стопанин и ръководител на ТКЗС да не остави нито педя засяяна земя незастрахована, за да си гарантират сигурност и успех в работата.

КАК РАБОТИ ТКЗС В СЕЛО МАДАРА

(Продължение от 1 страница)

ват в това отношение младежите Велю Георгиев, Борис Рангелов и Асен Александров.

Голям дял в стопанството имат и жените, които проявяват всеотдайност. В стопанството има 120 организирани жени в женското дружество. Те винаги са първи в работата и начелона всяка инициатива. Провели са много трудови за подреждането и процътяването на стопанството. Тук жената е освободена от своето тежко бреме на частничка. Грижите и са по-малко.

Ето какво разказва една от кооператорките др. Тон-

ка Трендафилова:

—Никога не съм била така добре. Преди, като частничка трябваше да ставам много рано. Да пера, да готвя, деца да гледам! Кое по-напред?

Тя заедно с семейството си е получила 200 крилни храни и 70,000 лв.

В момента в стопанството се провежда усилен строеж. Поставени са основите на кооперативен хамбар за 200 тона храни с две семечистачни отделения, винарска изба, коларо-железарска работилница с четири отдъла, гараж и др. До есента ще бъдат построени кокошар-

ник модерно обзаведен свинарник, силажна яма и др., а в проект е обзаведането към стопанството на рибник. До един месец в стопанството ще бъде пусната помпената централа с електромотор за напояване на зеленчуковата градина.

ТКЗС е на първо място и по млекопредаването. До сега е предадено около 5,500 кгр. млеко на мандрата.

ТКЗС в село Мадара дава прекрасен пример на колективно обработване на земята.

Йосиф Гюров

Новото разписание на влаковете

I. За София. а) Бързи влакове: Влак № 21 пристига в Шумен 10.54 ч., тръгва в 11 часа. пристига в София 21.40 ч. (Връзки за Стара Загора и Русе). Влак № 25 — пристига в Шумен 23.01 ч., пр. в София 9.45 ч. (Връзки за Ст. Загора и Русе). Пътнически влакове: Вл. № 203 пр. в Шумен 1.27 ч., тр. 1.33 ч., в София пр. 15.30 ч. (Връзки за Ст. Заг. и Русе). Влак № 201 пр. в Шумен 17.48 ч., тр. 17.56 ч., пристига в София 7.35 ч.

II. За Варна: а) Бързи влакове: вл. 26 пр. в Шумен 6.16 ч., тр. 6.22 ч., пристига в Варна 8.40 ч. (Връзка с Кардам). Влак № 22 пр. в Шумен 17.52 ч., тр. 18.00 ч., пристига във Варна 20.20 ч. (Връзка с Старо Орехово). б) Пътнически влакове: Влак № 202 пр. в Шумен 3.37

ч., тр. 3.43 ч., пристига във Варна 6.40 (Връзка с Русе). Влак № 204 пр. в Шумен 10.56 ч., тр. 11.04 ч., (Връзка с Русе и Кардам).

III. За Мурна-Карнобат. Смеси пътнически влакове: Тръгват от Шумен в: 6.40, 12.50, 18.50, 23.35 часа. Същите влакове пристигат от Мурна на: 7.50, 12.20, 17.30 и 1 часа. Първите два влака имат връзки за Карнобат и Варна, третият—за Варна, а четвъртият за Карнобат.

IV. За Преслав. Смеси пътнически влакове: Влак № 2501 тръгва от Шумен на 6.30 ч., пристига в Преслав на 7.20 часа. Влак № 2503 тръгва от Шумен на 17.10 ч., пристига в Преслав на 18.44 ч. Същите влакове се връщат от Преслав на: 8.55 ч. и 20.45 часа.

Хола на акцията по млекопреработването

Изооставането на кампанията се дължи главно на недобрата организация по места. Председателите на селсъветите в Смядово, Хитрино, Венец и други села не знаят колко млеко постъпва ежедневно и кои стопани не изпълняват наредите си. Селата Средня, Черна и Риш още не са започнали въвеждането на млякото. Изоостават също Д. Войников, Кълново, Д-р Стамболски, Салманово, Трем и др.

За пример може да служи ТКЗС в с. Васил Друмев, което след като изпълни целия си наряд предаде още 689 литри млеко. Също така много частни стопани от селото са предали нарядите си изцяло. Добре се провежда акцията и в Мараш

Народен ПОДЕМ

Редакция и администрация
л. Д. Благоев 3 тел. 176
Годишен абонамент 300 лева.

Обявления: 30 лв. кв. см
и 20 лв. на дума

Кирил и Методи създавателите на славянската писменост и култура

„Още много по-рано от времето, когато германският император Карл V казал, че по немски той говори само на конете си, а германските дворяни и образовани хора пишели само по латински и се срамували от немския език, във „варварска“ България Кирил и Методий създали и разпространявали древнобългарската писменост.

Българският народ с всички сили и извънредно упорито се е борил и продължава да се бори против всякакво потисничество. Ето защо, аз протестирам против нападите срещу българския народ. Аз нямам причини да се срамувам, че съм българин, аз се гордея, че съм син на българската работническа класа.

Георги Димитров
(из речта му пред Лайпцигския съд през 1933 год.)

Всред славянството векове наред Кирило-методиевската традиция живее в паметта на поколенията и надвива всички исторически превратности. Рядко би могло да се изтъкне събитие по-достойно, по-значително, по-трайно откъм културно и прогресивно въздействие от това, което мощният славянски род от векове прославя като дело на Кирил и Методий.

През 6 век славяните се явяват като застрашителна сила за Византия. Първата задача на управниците на тая империя е била да се подчинят тия славяни културно и политически. Освен това и Ростислав, моравският владетел е съзнал, че неговите славянолюбци ще се спасят от немското политическо и духовно влияние, ако приемат опеката на източната църква и се сдобият с учители на славянски език. Изпратените двама прославени дейци — Кирил и Методий се борят

за утвърждаване на славянската реч в богослужението. Те постигат успех в тая борба и тяхната победа има широко отражение в съзнанието на тогавашните народи. Тоя успех означава извоюването на народностно и културно равноправие.

Безсмъртните славянски просветители са се борили за култура и образование, за истинска човечност, против всякакъв вид мрак и робство. Създадената от тях азбука бе използвана за сплотяване на славяните, като се създадат просветни връзки и съживят историческите спомени, които осигуряват едно по-добро бъдеще. Славянската писменост, пренесена на руска почва, се изрази в разцвета на най-богатата славянска литература, която достигна до несравними идейни висоти и подготви пътя на човечеството към прогрес и велики социални завоевания.

Борческият живот и творческата дейност на сла-

вянските първоучители са днес знаме на новото славянско народно-демократично движение, сплотено в борбата за световен мир, демокрация и социализъм, начело с великия СССР, осъществител на висш социален напредък и общочовешки старания към по-съвършено устройство на живота. Вдъхновен от неугасимия през столетията пример на двамата славянски просветители, нашият народ ще насажда истинско, прогресивно образование, наука и култура с твърдото убеждение, че по единствения спасителен път — на тясна и нерушима дружба с братския руски народ, ще тръгнат всички свободолюбиви, демократични и политически правилно ориентирани народи.

Да пребъде делото на Кирил и Методий, първо-създателите на славянската култура, напредък и прогрес!

Застраховката срещу градушка е необходимост при социалистическото строителство. Тя гарантира спокойствието и сигурността на заетите в земеделското производство трудови маси.

Др. Георги Димитров за народните читалища и културно-просветните комисии

Трябва да подчертая, че за една от най-важните обществени културни организации трябва да считаме нашите народни читалища. Те имат исторически заслуги — дали са извънредно много за културното издигане на нашия народ и за самообразованието и възпитанието на нашата младеж. На тях предстои тепърва да играят още по-голяма роля. Тяхната систематическа борба против невежеството, против духовната тъмнота сега е повече необходима от всеки друг път, тъй като най-верен сътрудник на реакцията това е невежеството и духовната тъмнина. Ние навлизаме, както сами сте го забелязали, след изборите за Велико народно събрание, в един по-важен етап в нашето обществено и културно развитие. Великото народно събрание е изработването и приемането на новата конституция, конституцията на новата република България ще потвърди постиженията в обществения, стопански и културен живот на нашата страна и ще открие нови възможности за разцътяването на народното творчество и народните инициативи. Стабилизирането на вътрешното положение, на демократическия режим у нас ще позволи на Отечествения фронт, неговото правителство и всички прогресивни обществени и културни дейатели да отделят много по-голямо внимание и сили за работа на нашия културен фронт, а в това отношение на народните читалища се пада значителен дял.

На народните читалища трябва да се укаже най-широка обществена и държавна помощ

за изпълнението на техните важни културно-просветни задачи. Какви успехи ще имаме в тази област, разбира се това ще зависи, преди всичко, от дейтелите на народните читалища. Аз съм уверен, че всички дейатели на нашите народни читалища имат съзнанието, че тук трябва да се направи един сериозен прелом по отношение на миналото и се тръгне по един широк ма-

кар и стръмен, път на културно развитие.

Функциите на народните читалища предстоят да бъдат сериозно подобрени, особено работата на читалните, както и съдържанието на библиотеките. Но тия функции трябва да бъдат и разширени. Задоволяването само с читални и библиотеки няма да бъде достатъчно. Това е основна задача на народните читалища като

Фактор на народното самообразование

но то е далеч недостатъчно. В сътрудничество с другите културно-просветни институти, трябва да се намерят много други форми и средства у нас, с които българската културна целена ще бъде разорана и посяна с добри семена, за да получим от нея богата жетва в близко бъдеще.

Работата на нашите народни читалища в селата е по трудна и сложна. Там трябва да се употребят нови и още по-голями усилия за просвещаване на нашите съотечественици, и особено на селската младеж, жадуваща за знания и здрава прогресивна просвета. Големият опит, който получиха народните читалища, трябва да бъде изучен и използван в това направление.

Задачите, които стоят пред вашия конгрес са много сериозни. Конгресът трябва да даде, на основание на трезва критика и използване на досегашния опит, една още по-здрава и солидна база за предстоящата дейност на народните читалища и техния съюз. Много е важно правилно да се разреши въ-

просът за координирането на културно-просветната дейност на народните читалища и другите организации и институти, които се занимават с такава дейност.

Няма по-голямо удоволствие и морално удовлетворение за един обществен деятел, ако той работи в тази високо благородна и народополезна област. Аз трябва откровено да ви кажа, че

Ако не бях политически деятел, с цялата си душа бих се отдал на културно-просветна дейност.

До 9 септември в областта на народната просвета, в областта на народната култура у нас се създадоха такива авгиеви конюшни, в които много боклук, гнилот и миязми се наслоиха.

Тези авгиеви конюшни трябва час по-скоро да се изчистят,

за да можем сигурно да вървим напред. Трябва желателна идеологическа метла, за да се очисти всичко това гнило, фашистко, реакционно, мракобесническо, което отравя въздуха на нашия културен фронт. Трябва да се унищожат всички остатъци от фашистката идеология, и великобългарския шовинизъм, които все още продължават да съществуват, особено в една част от учащата се младеж.

Народните читалища и техният съюз, разбира се, не могат да стоят настрана от тая голяма задача на нашия културен фронт.

Елин Пелин — певец на младостта, пролетта и селото

Българският народ по най-тържествен начин изказва своята дълбока и искрена признателност към живия класик на нашата художествена литература — Елин Пелин. Народа знае да цени усилията и жертвите на своите верни синове, които живеят с неговите най-съкровени мечти и копнежи, и по случай навършването на 70 години от рождението и 50 годишнината от писателската му дейност, навред по села и градове се устройват тържествени събрания за да се изтъкне и подчертае огромната прогресивна роля на един жив писател, който оцеля през най-тежките и мрачни години на фашисткия режим.

Закърмен със свежия

полъх на китните родни полета, с тъжната песен на селяка и светлия възторг на младостта, решава да се бори срещу тъмните сили в живота. Още в началото на своята творческа дейност Елин Пелин се определя съвсем ясно и недвусмислено като писател реалист и свързва своето творчество с живота на селската беднота. Оpozнал от близо и непосредствено селската неволя при зараждащия се капитализъм — при онези дълбоки и социални икономически промени, които хвърлят в страшна мизерия нашия селянин — Елин Пелин е възсъздал правдиво и с завидно художественно майсторство не само нахлуващия капитализъм в селото, но и но-

вите обществени капиталистически отношения.

В разказите и повестите на Елин Пелин убедително и силно е разкрит морала на новите, алчните „господари на живота“, жорочната и грабителска същност на буржоазната държава, безкрупулността и жестокостта на селските чорбаджии и капиталисти реглиозното лицемерие на поповите и пр.

Особено са характерни в това отношение повестите на Елин Пелин „Герациите“ и „Земя“, в които е разкрита широката картина на рухващия патриархален селски бит и нахлуването на капитализма с алчността, с егоизма, с моралната поквара и безкрупулността на неговите представители в лицето на Еня и Божан. Симпатиите на писателя са винаги на страната на бедния народ

Той живее с техните копнежи за по-добър живот и затова макар и смъртно все пак се долавят протеста на експлоатираните, подтиснатите и тънещите в страшна мизерия трудови селяни. Неговото творчество се свързва с борбата на прогресивните политически сили за щастието на народа. Верният реалистичен художествен метод, големият неподкупен талант на писателя, здравите му връзки с народа са го държали винаги в редовете на бореците се против тъмните сили в живота, против реакцията и враговете на народа. Срядка смелост на времето си Елин Пелин се провиква чрез устата на лудата, че поповете трябва да се разпопят, владиката да се развладичи и царете да се разцарят.

Кой не си спомня него-

вите разкази: „Косачи“, „Спасова могила“, „Старият вол“, „Андрешко“, или сборките „Летен ден“, „Под монастирската лоза“, или неговите хумористични разкази за „Пижо и Пендо“? В неговото творчество намират правдиво отражение най-различните случки из живота на трудовия селски народ, неговият морал, идиличната обстановка и как покварата на буржоазното общество се промъква в селото и нарушава хармонията и угасва светлината в душата на човека („Иглика“).

Прекрасното, светлото, жизнелюбното изпълват по-голямата част от неговите произведения, с атмосфера, която ги прави поетични и увлекателни. Идилията на чистата селска любов, безгрижните закачки на младите, копнежите на сърцето са на-

мерили верен израз в разказите: „Самодива“, „Вятърната мелница“ и др.

Елин Пелин ни дава верна представа за живота, за пролетта в него, за младостта и затова неговото творчество е неизчерпаем извор на естетическа наслада, която ободрява, пленява, възвисява, и импулсира духа. Неговите разкази повишават жизнената енергия на читателя и укрепват любовта му към живота.

А особено днес, след бляскавата победа на 15 май, нашия народ вдъхновяван от своите истински водачи, още по-бодро ще крачи по широката друм който го води към изграждане на социализма в нашата Народна република България.

Пейчо Миленов

Преподават. в Учит. институт